

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu Zuzany Bystřické a soudců Mariana Kokeše a Martina Kopy v právní věci

žalobce: J. O.
zastoupený advokátem Mgr. Filipem Nečasem
sídlem Malinovského nám. 603/4, 602 00 Brno

proti
žalovanému: Magistrát města Brna
sídlem Dominikánské nám. 196/1, 601 67 Brno

za účasti: I) RUBELA, a.s., IČO 27731952
sídlem Gajdošova 4392/7, Židenice, 615 00 Brno
zastoupena advokátem JUDr. Jiřím Juříčkem
sídlem Údolní 222/5, 602 00 Brno

II) CETIN, a.s., IČO 04084063
sídlem Českomoravská 2510/19, 190 00 Praha 9

III) EG. D, a.s., IČO 28085400
sídlem Lidická 1873/36, 602 0 Brno

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 14. 12. 2023, č.j. MMB/0574993/2023, sp. zn. OUSR/MMB/0311208/2022

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 14. 12. 2023, č.j. MMB/0574993/2023, sp. zn. OUSR/MMB/0311208/2022 se **ruší** a věc se **vrací** žalovanému k dalšímu řízení.

Shodu s prvopisem potvrzuje: D. J.

- II. Žalovaný je **povinen** zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení částku 17 600 Kč k rukám žalobcova advokáta Mgr. Filipa Nečase, a to do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.
- III. Osoby zúčastněné na řízení **nemají** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci a průběh správního řízení

1. Krajský soud v Brně obdržel dne 19. 2. 2024 žalobu proti výše označenému rozhodnutí žalovaného, kterým bylo částečně změněno a jinak potvrzeno územní rozhodnutí Úřadu městské části města Brna, Brno – střed (dále „stavební úřad“) ze dne 24. 3. 2022, č.j. MCBS/2022/0005703/SRB, č. 368. Stavební úřad výrokem I. dle ustanovení § 79 odst. 1 a § 92 odst. 1 zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „stavební zákon“), umístil stavbu nazvanou „Rezidence Anenská brána“ na ul. Pekařská a Anenská, na pozemku p. č. 958/1, 958/5, 1095/1, 1095/2, 1095/3, 1095/7, 1095/8, 1095/9, 1095/10, 1095/11, 1095/12, 1095/13, 1095/14, 1095/15, 1096/1, 1096/2, 1096/3, 1096/4, 1096/5, 1096/6, 1097, 1098, 1099, 1100, 1108, 1109/6, 1751, 1094, k.ú. Staré Brno, obec Brno (označení pozemků bylo aktualizováno dle skutečného stavu v katastru nemovitostí), výrokem II. podle ustanovení § 8 odst. 6 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o ochraně přírody“), povolil kácení dřevin a současně podle ustanovení § 8 odst. 6 a § 9 téhož zákona uložil provedení náhradní výsadby.
2. Stavební úřad obdržel dne 23.03.2021 žádost společnosti IMPERA city, s.r.o., Hlinky 45/114, 603 00 Brno, o vydání rozhodnutí o umístění předmětné stavby. V průběhu řízení dne 24.05.2021 došlo k převodu jmění zanikající společnosti IMPERA city, s.r.o., na společnost RUBELA, a.s., Gajdošova 4392/7, 615 00 Brno, v důsledku čehož se společnost RUBELA, a.s., stala žadatelem o vydání územního rozhodnutí. Výše uvedené územní rozhodnutí napadl odvoláním J. O., tedy žalobce.
3. V odvolání namítal, že umísťovaná stavba svými základními objemovými parametry způsobí snížení hodnot denního osvětlení a oslunění bytového domu P. X v jeho vlastnictví. V této souvislosti vyslovil nesouhlas s použitým znaleckým posudkem.
4. Dále zpochybnil argumenty stavebního úřadu z odůvodnění napadeného rozhodnutí, a to jednak ve vztahu k prováděcím předpisům ke stavebnímu zákonu, konkrétně k ustanovení § 12 odst. 5 vyhlášky č. 268/2009 Sb., o technických požadavcích na stavby, v platném znění (dále jen „vyhláška č. 268/2009 Sb.“), a dále ve vztahu k Územnímu plánu města Brna, konkrétně části 8 přílohy č. 1 obecně závazné vyhlášky statutárního města Brna č. 2/2004, o závazných částech Územního plánu města Brna, v platném znění.
5. Konstatoval, že stavba představuje nestejnorodý prvek a jejím provedením by došlo k narušení charakteru bezprostřední okolní zástavby a ke zhoršení podmínek pro užívání většiny sousedních nemovitostí. Ač stavební úřad odkazoval na metodiku Národního památkového ústavu Principy posuzování záměrů na novou výstavbu v památkově chráněných sídlech z r. 2004, ve skutečnosti umísťovaná stavba citované části metodiky nereflektuje.
6. Žalovaný napadeným rozhodnutím rozhodnutí stavebního úřadu částečně změnil, a to tak, že do výroku I. za část „vydává podle ust. § 79 odst. 1 a § 92 odst. 1 stavebního zákon doplnil

„a podle ust. § 9 vyhlášky č. 503/2006 Sb., o podrobnější úpravě územního rozhodování, územního opatření a stavebního řádu, ve znění pozdějších předpisů“, do výrokové části nazvané „Pro umístění a projektovou přípravu stavby a realizaci části stavby se stanoví tyto podmínky“ doplnil podmínku č. 18, podle které „bude dodržena podmínka uvedená v závazném stanovisku vydaném Magistrátem města Brna, Odborem památkové péče, pod č.j. MMB/0546946/2022/SZ/zs, ze dne 14.11.2022. Na základě přesného geodetického polohopisného a výškopisného zaměření bude vyhodnocena možná míra kolize historického sklepení (procházejícího po ulici Anenskou a zasahujícího do prostoru plánovaného staveniště) s navrhovanými podzemními podlažími novostavby. V případě zjištění kolize hodnotných historických zděných konstrukcí s plánovanou novostavbou budou provedeny takové změny projektové dokumentace, aby historický sklep zůstal zachován.“

7. Ve zbytku žalovaný rozhodnutí stavebního úřadu potvrdil, námitky odvolatele neshledal důvodnými.

II. Shrnutí argumentů obsažených v žalobě

8. Žalobce v první řadě namítá, že napadené rozhodnutí mu bylo doručeno dne 17. 1. 2024, přičemž ale zjistil, že na úřední desce bylo zveřejněno již 18. 12. 2023. Protože byl žalobce odvolatelem, je takové doručení v rozporu s právními předpisy. Žalobce v této souvislosti odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 12. 2023, č. j. 6 As 258/2021-55. Žalobu tedy pro jistotu podává již 19. 2. 2024 s tím, že si vyhrazuje právo ji doplnit ve lhůtě do 18. 3. 2024.
9. Žalobce je vlastníkem pozemku parcelního čísla X v katastrálním území S. B., jehož součástí je objekt k bydlení na adresním místě P. X, S. B., X B. (dále jen „dům žalobce“). Dům žalobce se nachází přímo naproti místu, kde mají být postaveny nejvyšší části předmětné stavby. Žalobce zde bydlí a provozuje advokátní kancelář. Okna pobytových místností v domě žalobce jsou orientována do ulice P.
10. V důsledku umístění předmětní stavby dojde k zastínění domu žalobce, úbytku světla v pobytových místnostech, snížení oblohové složky a výhledu, čímž se výrazně sníží pohoda bydlení. Z uvedených důvodů žalobce uplatňoval námitky v průběhu správního řízení a podal i včasné odvolání. Poukázal na investorem předložené „studie oslunění a zastínění“, kdy se hned ve více případech konstatuje zhoršení stávajícího, navíc již nevyhovujícího stavu. Konstatoval porušení právních předpisů a odkázal na související judikaturu soudů.
11. Žalobce dále vznesl námitky, které se týkají umístění stavby v rozporu s požadavky územně plánovací dokumentace, umístění v rozporu s technickými požadavky na stavby a s obecnými požadavky na užívání území. Poukázal na územní plán města Brna a regulační plán s tím, že stavba nevyhovuje podmínkám stanoveným v regulačním plánu. Polemizoval s názorem správních orgánů, že se jedná o stavbu v proluce, což mělo vliv na zvýhodněný režim zástavby. V tomto směru zpochybnil i závazná stanoviska a uvedl rozsáhlou argumentaci, která se týkala hmotnosti a výšky stavby ve vztahu ke stávající i historické zástavbě.
12. Konstatoval, že umístěním a provozem stavby dojde k zásahu do jeho práva na majetek ve vztahu k pozemku a domu, které je chráněné článkem 11 Listiny základních práv a svobod a článkem 1 dodatkového protokolu k Úmluvě o ochraně lidských práv a základních svobod.

Vzhledem k tomu, že žalobce s rodinnou na rozdíl od investora v lokalitě skutečně bydlí, dochází s přihlédnutím k dopadům předmětné stavby na okolí také k zásahu do práva žalobce na soukromý a rodinný život chráněného článkem 10 odst. 2 Listiny základních práv a svobod a článkem 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod. Součástí těchto ústavně zaručených práv žalobce je právo na to, aby nebyl v užívání svých nemovitých věcí rušen a bylo respektováno jeho obydlí a dosavadní způsob jeho soukromého i rodinného života.

13. V doplnění žaloby, které bylo provedeno ve lhůtě pro podání žaloby, žalobce namítl, že v řízení před žalovaným došlo k nesprávnému úřednímu postupu. Byl znemožněn přezkum nově předloženého závazného stanoviska Magistrátu města Brna ze dne 14. 11. 2022. Původní závazné stanovisko bylo v rámci odvolacího přezkumu zrušeno. Žalobce se k němu vyjádřil a přepokládal, že věc bude vrácena zpět k projednání před stavebním úřadem. Nadřízený orgán se žalobcem tento názor sdílel a odmítl vydat rozhodnutí o přezkumu nového závazného stanoviska v tomtéž odvolacím řízení. Žalovaný ale vydal napadené rozhodnutí, přičemž odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 10. 2019, sp. zn. 1 As 208/2018. V uvedené věci bylo vydáno nové závazné stanovisko rovněž až v odvolacím řízení, ale nikdo proti jeho závěrům nebrojil. Zde ale žalobce proti závěrům nového závazného stanoviska brojil a mělo být tedy vydáno závazné stanovisko nadřízeného orgánu, které by se s námitkami žalobce vypořádalo. K přezkumu nadřízeným orgánem však nedošlo, tento orgán měl ve shodě se žalobcem za to, že je na místě pro nezákonnost původního závazného stanoviska vrátit věc zpět stavebnímu úřadu. Procesní práva žalobce byla porušena, přišel o možnost řádného přezkumu závazného stanoviska, neboť toto bylo předloženo až v řízení odvolacím a další přezkum byl nadřízeným orgánem odmítnut.
14. Dále byl žalobce dotčen na svých procesních právech tím, že v průběhu řízení před žalovaným mu bylo chybně doručováno. Protože podal odvolání, mělo mu být doručováno jednotlivě v souladu §144 odst. 6 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu (dále jen „správní řád“). Podle judikatury NSS, rozsudku ze dne 7. 12. 2023, č.j. 6 As 285/2021-55, je účastník, který podal odvolání, považován za účastníka ve smyslu §27 odst. 1 písm. a) správního řádu, kterému musí být doručováno jednotlivě. Vzhledem k tomu žalobci nebylo řádně doručeno zejména oznámení žalovaného ze dne 2. 10. 2023 o novém shromáždění podkladů k rozhodnutí, kterými byly rovněž podklady věnující se otázce osvětlení a oslunění, zejména dodatek k závěrečné zprávě (DČ HS122154065) zpracované Ústavem pozemního stavitelství, Fakultou stavební, Vysokého učení technického v Brně, které se věnovalo objemu hmoty reprezentující stávající stav při vyhodnocení vlivu navrhované stavby na její okolí z hlediska denního osvětlení a oslunění a který žalobce považuje nesprávné. V důsledku tohoto nemohl na tyto nové podklady včas reagovat.
15. Žalobce neočekával, že by žalovaný vydával nové oznámení o shromáždění podkladů rozhodnutí, neboť již jednou k podkladům rozhodnutí vyjadřoval. Vzhledem ke zrušení závazného stanoviska očekával zrušení napadeného rozhodnutí a vrácení věci k dalšímu projednání stavebnímu úřadu, přičemž takový postup byl žalobci naznačován při komunikaci s pověřenou úřední osobou. Jak později dovodil Nejvyšší správní soud, byl žalovaný povinen doručovat žalobci jednotlivě.

III. Vyjádření žalovaného

16. Žalovaný navrhl, aby soud žalobu zamítl. Dle jeho přesvědčení oba nalézací orgány postupovaly v řízení v souladu s platným právem. Protože se žalobní námitky týkaly především závazného stanoviska Odboru územního plánování a rozvoje Magistrátu města Brna a přezkumného závazného stanoviska Krajského úřadu Jihomoravského kraje a žalovaný není nadán pravomocí tyto námitky vypořádat, vyžádal si od krajského úřadu stanovisko k podané žalobě, na které odkazuje.
17. Krajský úřad ve svém stanovisku zdůraznil, že stavební záměr je sice umísťován do proluky, ale ta má především funkci návrhové plochy všeobecného bydlení BO. Konstatoval, jaké pro návrhové plochy stanoví podmínky územní plán. Zdůraznil, že záměry v návrhových plochách nelze regulovat podle podmínek pro plochy stabilizované. Vyjádřil se k námitce, že stavba nevyhovuje regulačnímu plánu. V závěru uvedl, že provedl kontrolní bilanci navržených funkcí v zamýšlené stavbě a po výpočtu došel k závěru, že podíl bydlení činí 83,5 %, což odpovídá regulačnímu plánu.

IV. Vyjádřené OZNŘ 1)

18. OZNŘ 1), RUBELA, a. s., která je stavebníkem zamýšlené stavby se vyjádřila k žalobním námitkám s tím, že nejsou důvodné. Ve smyslu žalobních námitek poukázala na územní plán, regulační plán a přijatá závazná stanoviska, ze kterých žalovaný i správní orgán prvního stupně vycházel. Konkrétně se vyjádřila k otázce zhoršení podmínek pro užívání sousedních nemovitostí, k osvětlení, oslunění, zastínění a k umístění stavby. Věnovala se rovněž polemice o tom, zda se jedná o stavbu v proluce a zda zásahy do práv žalobce jsou či nejsou přiměřené.
19. K námitce žalobce ohledně nesprávného úředního postupu, kdy byl znemožněn přezkum nově předloženého stanoviska Magistrátu města Brna, Odboru památkové péče odkázala na odůvodnění napadeného rozhodnutí, kde žalovaný řešil tuto problematiku na str. 16 s odkazem na judikaturu NSS. Zdůraznil zde, že k přezkumu sice nedošlo, Krajský úřad se však vyjádřil tak, že neshledal, že by uvedené závazné stanovisko bylo vydáno v rozporu s právními předpisy a ani jemu předcházející řízení nevykazuje pochybení, které by bylo důvodem k zahájení přezkumného řízení. Není tedy pravdou, že by žalobci bylo znemožněno právo řádného přezkumu závazného stanoviska.
20. Pokud jde o způsob doručování žalobci v odvolacím řízení, ke změně postupu správních orgánů došlo až na základě rozsudku NSS, který citoval žalobce. Z nálezu Ústavního soudu ze dne 22. 6. 2009, sp. zn. IV. ÚS 610/06, však vyplývá, že přehodnocení výkladu ze strany správních orgánů i soudů za nezměněného stavu interpretovaných právních předpisů není vyloučeno, avšak lze v něm spatřovat závažný zásah do právní jistoty a intenzitu tohoto zásahu je nutno vždy posuzovat ve světle konkrétní situace. Podle nálezu Ústavního soudu I. ÚS 344/04 ze dne 15. 12. 2004 pak platí, že pokud obecné soudy přijaly výklad, který je ve svém důsledku výkladem retroaktivním, a to dokonce ve formě retroaktivity pravé, čímž stěžovatele zkrátily na jeho nároku vůči státu, porušily čl. 1 odst. 1 Dodatkového protokolu k Úmluvě o ochraně lidských práv a základních svobod a současně nešetřily principů právní jistoty a důvěry občana v právo, jež jsou integrálními součástmi atributů právního státu. Dále OZNŘ 1) odkázala na rozsudek rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 7. 2009, který se týká legitimního očekávání plynoucího z ustálené správní praxe s tím, že takovou praxi je možno změnit pouze, pokud je změna činěna do budoucna.

21. S odkazem na uvedené OZNŘ 1) konstatovala, že pokud se pravidla pro doručování změnila až rozsudkem z prosince 2023, má s ohledem na princip právní jistoty a zákaz retroaktivity za to, že žalobci bylo ve správním řízení veřejnou vyhláškou doručováno v souladu se zákonem a nejedná se o vadu řízení.

V. Jednání před soudem dne 30. 7. 2024

22. Dne 30. 7. 2024 proběhlo jednání před Krajským soudem v Brně. Účastníci setrvali na svých dosavadních stanoviscích a odkázali na písemná podání. Žalovaný k dotazu soudu doplnil, že když v průběhu odvolacího řízení bylo zrušeno závazné stanovisko Magistrátu města Brna, Odboru památkové péče ze dne 28. 1. 2021 a bylo vydáno nové stanovisko ze dne 14. 11. 2022, do kterého podal žalobce námitky, žalovaný přípisem ze dne 24. 4. 2022 požádal krajský úřad, odbor kultury a památkové péče o potvrzení nebo změnu závazného stanoviska. Krajský úřad přípisem ze dne 26. 6. 2023 sdělil žalovanému, že v tomto případě bylo nové závazné stanovisko vydáno v rámci odvolacího řízení a bylo napadeno v rámci vyjádření k podkladům rozhodnutí, nikoliv v rámci odvolání. Krajský úřad odkázal na znění §149 odst. 7 správního řádu, a konstatoval, že neshledal důvody pro zahájení přezkumného řízení.

VI. Posouzení věci soudem

23. Krajský soud konstatuje, že žaloba byla podána osobou oprávněnou dle § 65 odst. 1 s. ř. s. a ve lhůtě podle § 72 odst. 1 s. ř. s. Za termín doručení napadeného rozhodnutí žalobci soud považuje den 17. 1. 2024, neboť jak bude následně uvedeno, žalobci mělo být v odvolacím řízení doručováno individuálně. Vzhledem k tomu bylo i doplnění žaloby doručené soudu dne 18. 3. 2024 včasné. V mezích žalobních bodů (§ 75 odst. 2 s. ř. s.) soud přezkoumal napadené rozhodnutí žalovaného, včetně řízení předcházejícího jeho vydání, a dospěl k závěru, že žaloba je důvodná a napadené rozhodnutí zrušil pro vady řízení [§ 78 odst. 1 věta první s. ř. s.]. Vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správních orgánů.
24. Žalobce namítal, že v řízení před žalovaným došlo ke dvěma procesním pochybením. Jednak nedošlo k přezkumu nově předloženého závazného stanovisko Magistrátu města Brna, odboru památkové péče ze dne 14. 11. 2022, když původní závazné stanovisko bylo v rámci odvolacího přezkumu zrušeno, jednak došlo k pochybení v doručování, neboť žalobci nebylo poté, co podal odvolání doručováno jednotlivě v souladu §144 odst. 6 správního řádu. Obě tyto námitky soud shledal důvodnými.
25. Ze správního spisu soud zjistil, že žalobce v odvolání uplatnil námitky, které mimo jiné svým obsahem zpochybňovaly závěry uvedené v závazném stanovisku Odboru památkové péče Magistrátu města Brna ze dne 28. 1. 2021. Žalovaný vzhledem k této skutečnosti podal u Krajského úřadu Jihomoravského kraje žádost o potvrzení nebo změnu tohoto závazného stanoviska. Krajský úřad, odbor kultury a památkové péče, svým rozhodnutím ze dne 26. 8. 2022 toto závazné stanovisko zrušil a věc vrátil magistrátu k novému řízení. Ve svém rozhodnutí se nezabýval námitkami žalobce proti obsahu tohoto stanoviska a rozhodnutí magistrátu zrušil pro právní vady, konkrétně proto, že magistrát ve svém závazném stanovisku opomenul jednoho z účastníků řízení.

26. Následně magistrát vydal dne 14. 11. 2022 nové závazné stanovisko. Žalobce po seznámení s tímto novým závazným stanoviskem opět uplatnil dne 29. 3. 2023 námitky. Uvedl, že jelikož bylo územní rozhodnutí vydáno správním orgánem prvního stupně na základě nyní zrušeného závazného stanoviska, měl by žalovaný v odvolací řízení toto rozhodnutí zrušit. Poukázal také na to, že se krajský úřad ve zrušovacím závazném stanovisku vůbec meritorně nezabýval obsahem původního závazného stanoviska. Uvedl, že trvá na námitkách, které uplatnil proti prvnímu závaznému stanovisku magistrátu.
27. Na základě těchto námitek žalovaný přípisem ze dne 24. 4. 2022 požádal krajský úřad, odbor kultury a památkové péče, o potvrzení nebo změnu závazného stanoviska. Krajský úřad v písemnosti ze dne 26. 6. 2023 odkázal na znění §149 odst. 7 správního řádu a uvedl, že *„v tomto případě bylo nové závazné stanovisko vydáno v rámci odvolacího řízení před stavebním úřadem a bylo napadeno v rámci vyjádření k podkladům rozhodnutí, nikoliv v rámci odvolání. Na základě Vaší žádosti tedy nelze provést potvrzení nebo změnu závazného stanoviska, neboť to nebylo podkladem rozhodnutí orgánu prvního stupně.“* Dále shrnul okolnosti, které provázely vydání závazných stanovisek a vyslovil, že se ztotožňuje s názorem žalobce, tedy odvolatele, který rozporuje postup žalovaného, pokud nově vydané závazné stanovisko považuje za podklad svého rozhodnutí namísto aby přistoupil ke zrušení rozhodnutí prvního stupně. Posléze se krajský úřad stručně a více méně pouze obecně na 12 řádcích vyslovil k námitkám žalobce.
28. Krajský úřad tedy neprovedl přezkum závazného stanoviska proto, že námitky proti němu nebyly vzneseny v rámci odvolání, ale v reakci na seznámení žalobce – odvolatele s tímto stanoviskem v průběhu odvolacího řízení. Stručné a obecní vyjádření k námitkám žalobce nelze svým obsahem považovat za potvrzení stanoviska magistrátu. . Podle §149 odst. 7 správního řádu, věta první *„[j]estliže odvolání směřuje proti obsahu závazného stanoviska, vyžádá odvolací správní orgán potvrzení nebo změnu závazného stanoviska od správního orgánu nadřízeného správnímu orgánu příslušnému k vydání závazného stanoviska.“*
29. Obdobný případ řešil Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 18. 4. 2024, č.j. 9 As 52/2024-32. I v tomto případě šlo o závazné stanovisko vydané až v odvolacím řízení, žalobkyně se však po seznámení s podklady podle §36 odst. 3 správního řádu k tomuto novému závaznému stanovisku nevyjádřila. Až v žalobě a rovněž v kasační stížnosti vyslovila názor, že odvolací orgán měl vzhledem k existenci nového závazného stanoviska rozhodnutí stavebního úřadu zrušit, aby proti novému rozhodnutí, a tedy i závaznému stanovisku mohla uplatnit odvolací námitky. Možnost vyjádření k podkladům rozhodnutí podle §36 odst. 3 správního řádu pokládala za nedostatečnou ochranu svých práv. Na rozdíl od tohoto případu se žalobce, jak je již výše uvedeno, k novému závaznému stanovisku po seznámení s ním vyjádřil.
30. Nejvyšší správní soud se v citovaném rozsudku neztotožnil s názorem, že v případě vydání nového závazného stanoviska je nutno rozhodnutí stavebního úřadu zrušit. Konstatoval, že *„[ú]činné ochrany práv proti případnému zásahu, jenž by měl základ v závazném stanovisku předloženém teprve v odvolacím řízení, se lze domoci již v jeho průběhu.“* Následně uvedl, že *„[b]ylo-li v průběhu odvolacího řízení vydáno závazné stanovisko dotčeného orgánu prvního stupně, pak je odvolací správní orgán, který z něj vychází ve svém rozhodnutí, povinen nejen dát účastníkovi řízení možnost vyjádřit se k tomuto podkladu rozhodnutí podle § 36 odst. 3 správního řádu, nýbrž na jeho případné vyjádření, které směřuje proti obsahu závazného stanoviska, také reagovat způsobem odpovídajícím uplatnění takovéto námítky v odvolání podle § 149 odst. 7*

správního řádu. Z toho vyplývá jeho povinnost vyžádat si za analogického použití tohoto ustanovení potvrzení nebo změnu závazného stanoviska od správního orgánu nadřízeného správnímu orgánu příslušnému k vydání závazného stanoviska.“

31. Nutno připomenout, že žalovaný tímto způsobem postupoval, vyžádal si od nadřízeného orgánu potvrzení nebo změnu závazného stanoviska, nadřízený orgán však tento postup, jak je již výš uvedeno, odmítl. Ve shodě se žalobcem vyslovil názor, že žalovaný má rozhodnutí stavebního úřadu zrušit. Zdejší soud se s tímto názorem neztotožňuje, nicméně je zřejmé, že práva žalobce byla porušena, neboť na základě jeho vyjádření k podkladům rozhodnutí, tedy k novému závaznému stanovisku, krajský úřad, ač ho o to žalovaný požádal, neprovedl změnu nebo potvrzení předloženého závazného stanoviska.
32. Soud dodává, že žalovaný a OZNŘ 1) v této souvislosti nepřípadně odkázali na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 10. 2019, č.j. 1 As 208/2018-30. I v uvedené věci bylo vydáno nové závazné stanovisko rovněž až v odvolacím řízení a odvolací orgán z něho při rozhodování vycházel, přičemž ale nikdo proti jeho závěrům v průběhu odvolacího řízení nebrojil. Tato skutečnost byla rozhodující pro závěr soudu, že nedošlo k nezákonnému postupu, pokud odvolací orgán z tohoto stanovisky vycházel.
33. Dále žalobce namítal, že byl dotčen na svých procesních právech tím, že v průběhu řízení před žalovaným mu bylo chybně doručováno. Odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 12. 2023, č.j. 6 As 285/2021-55, který řešil obdobnou problematiku. Soud tuto námitku shledal důvodnou. V uvedeném rozsudku NSS uvedl, že *„[v]edlejšímu účastníkovi stavebního řízení, kterému bylo v prvním stupni doručováno veřejnou vyhláškou dle § 144 odst. 6 správního řádu, musí být poté, co podá odvolání, doručováno individuálně.“*
34. Nejvyšší správní soud v citovaném rozsudku dále uvedl, že *„[s]tavební zákon výslovně stanoví, že veřejnou vyhláškou se vedlejším účastníkům doručuje územní rozhodnutí. O doručování rozhodnutí odvolacího orgánu zákon mlčí. Výslovnou úpravu v tomto směru neobsahuje ani správní řád v ustanoveních týkajících se řízení s velkým počtem účastníků (§ 144), doručování veřejnou vyhláškou (§ 25) či odvolacího řízení (§ 81 a následující). [20] Nejvyšší správní soud nevylučuje, že by se i v odvolacím územním řízení s velkým počtem účastníků mohlo doručovat veřejnou vyhláškou. Tuto možnost lze dovodit z § 87 odst. 1 stavebního zákona ve spojení s § 144 odst. 6 správního řádu. Doručování veřejnou vyhláškou v řízení s velkým počtem účastníků nicméně není obligatorní. Ustanovení § 144 odst. 6 správního řádu nestanoví, že v takovém řízení se doručuje veřejnou vyhláškou, nýbrž že v něm lze doručovat veřejnou vyhláškou..... Dle § 144 odst. 6 správního řádu v řízení s velkým počtem účastníků řízení lze doručovat písemnosti, včetně písemností uvedených v § 19 odst. 4, veřejnou vyhláškou. To se netýká účastníků řízení uvedených v § 27 odst. 1, kteří jsou správnímu orgánu známi; těmto účastníkům řízení se doručuje jednotlivě.“*
35. Z uvedeného rozsudku rovněž vyplývá, že pokud vedlejší účastník z prvostupňového řízení podá odvolání, stává se v jistém smyslu žadatelem, neboť odvolací orgán rozhoduje o jeho podání – odvolání. Žadateli se i v řízení s velkým počtem účastníků doručuje vždy jednotlivě.
36. V předmětné věci tedy jednoznačně měly být veškeré písemnosti žalobci poté, co podal odvolání do rozhodnutí správního orgánu prvního stupně, doručovány individuálně, což se nestalo a od počátku odvolacího řízení byla porušována jeho procesní práva. Ze správního spisu je zřejmé, že žalobce, respektive jeho zástupce, sledoval úřední desku žalovaného a s příslušnými listinami se seznamoval a uplatňoval svá práva. V důsledku zrušení závazného

stanoviska a názoru krajského úřadu (že by prvostupňové rozhodnutí mělo být zrušeno) důvodně přepokládal, že dojde na základě jeho odvolání ke zrušení odvoláním napadeného rozhodnutí. Nesledoval tedy již úřední desku a v důsledku toho mu unikla další výzva k seznámení s podklady rozhodnutí, kterými byly rovněž podklady věnující se otázce osvětlení a oslunění. Námitky týkající se osvětlení a oslunění byly přitom stěžejními námitkami žalobce. Konkrétně šlo o dodatek k závěrečné zprávě (DČ HS122154065) zpracované Ústavem pozemního stavitelství, Fakultou stavební, Vysokého učení technického v Brně, který se věnoval objemu hmoty reprezentující stávající stav při vyhodnocení vlivu navrhované stavby na její okolí z hlediska denního osvětlení a oslunění. V důsledku tohoto nemohl na nové podklady včas reagovat.

37. K otázce doručování se vyjadřovala OZNŘ s odkazem na judikaturu Ústavního soudu s tím, že se v případě rozsudku NSS ze dne 7. 12. 2023, č.j. 6 As 285/2021-55, jedná o podstatný judikaturní odklon a jde tak o zásah do právní jistoty a použití tohoto nového výkladu o doručování představuje pravou retroaktivitu.
38. S tímto názorem soud nesouhlasí. Nejedná se o judikaturní odklon ani nepřípustnou retroaktivitu. Jak vyplývá z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 12. 2023, č.j. 6 As 285/2021-55, věc byla nejprve předložena rozšířenému senátu s ohledem na dřívější rozpornou judikaturu. Rozšířený senát usnesením ze dne 24. října 2023, č. j. 6 As 285/2021-48, dospěl k závěru, že nemá pravomoc o věci rozhodnout, neboť nevznikl judikaturní rozpor, který by mohl být odstraněn. Uvedl, že stavební zákon ve znění účinném do 31. prosince 2012, obsahoval relativně komplexní právní úpravu doručování, která vylučovala aplikaci § 144 odst. 6 správního řádu. Ze srovnání právní úpravy doručování v územním řízení podle stavebního zákona ve znění účinném do 31. prosince 2012 a právní úpravy účinné poté, která předpokládá v řízeních s velkým počtem účastníků aplikaci § 144 odst. 6 správního řádu (s dílčími odchylkami), vyplývá podle rozšířeného senátu podstatná odlišnost obou norem. Ustanovení § 92 odst. 3 stavebního zákona ve znění účinném do konce roku 2012 normovalo pro územní řízení s velkým počtem účastníků povinné doručování veřejnou vyhláškou a správním orgánům v této souvislosti nesvěřovalo žádnou diskreci. Úprava účinná od roku 2013 předpokládá aplikaci § 144 odst. 6 správního řádu a je tak obsahově odlišná od starší úpravy. Ve vztahu k posuzované právní otázce je zejména podstatné to, že § 144 odst. 6 správního řádu pro případy řízení s velkým počtem účastníků předepisuje fakultativní, nikoli obligatorní, doručování veřejnou vyhláškou. Nevznikl proto rozpor či nejednota v judikatuře, neboť určitá interpretace konkrétního ustanovení právního řádu nemůže předjímat závěr ohledně interpretace jiného obsahově podstatně odlišného ustanovení.
39. Vzhledem ke shledaným procesním pochybením se soud nezabýval dalšími námitkami žalobce, neboť po odstranění vytýkaných vad může dojít ke změně skutkového stavu.

VII. Závěr a náklady řízení

Krajský soud proto na základě výše uvedeného rozhodnutí žalovaného zrušil podle § 78 odst. 1 s. ř. s. a věci vrátil žalovanému k dalšímu řízení, v němž je vázán právním názorem soudu (§ 78 odst. 4 a 5 s. ř. s.). Žalovaný v novém řízení napraví vytýkané vady. V souladu s § 149 odst. 7 správního řádu předloží závazné stanovisko magistrátu ze dne 14. 11. 2022 krajskému úřadu s námitkami žalobce a vyžádá jeho změnu či potvrzení, a to s odkazem na tento

rozsudek a rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 4. 2024, č.j. 9 As 52/2024-32. Před vydáním nového rozhodnutí o odvolání vyzve řádně odvolatele - žalobce k seznámení s podklady rozhodnutí.

O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl.

Žalobce dosáhl v řízení o žalobě plného úspěchu, a proto má právo na náhradu nákladů řízení. Odměna zástupce (advokáta) žalobce a náhrada hotových výdajů byla stanovena podle § 35 odst. 2 s. ř. s. a vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů. V daném případě se jednalo o čtyři úkony právní služby (příprava a převzetí zastoupení, žaloba, doplnění žaloby a návrh na přiznání odkladného účinku, další podání ve věci samé – replika) ve výši $4 \times 3\,100$ Kč a čtyři režijní paušály ve výši 4×300 Kč, tedy celkem 13 600 Kč. Žalobci dále přísluší náhrada za zaplacený soudní poplatek za žalobu proti rozhodnutí správního orgánu ve výši 3 000 Kč a za návrh na přiznání odkladného účinku 1 000 Kč. Celkem tedy byla žalobci vůči žalovanému přiznána náhrada nákladů ve výši 17 600 Kč. K jejímu zaplacení soud určil přiměřenou lhůtu.

Pokud jde o osoby zúčastněné na řízení, soud jim náhradu nákladů řízení nepřiznal, protože jim neuložil žádné povinnosti (§ 60 odst. 5 s. ř. s.).

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno 30. července 2024

Zuzana Bystřická v.r.
předsedkyně senátu